

灰
圈
記

上海人民美術出版社

• 包公探案故事

編文 楊文

繪圖 曹國瑞

張光虹

包公探案故事

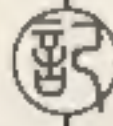
灰
圈
記

編文 楊文 繪畫 齊同德 朱元紅 編輯制作 歐紀

上海人民美術出版社

探包公案

《英園記》，出自李潛夫的《包待制智勘灰欄記》，存《元曲選》本。

內容描寫包拯斷獄的故事，戲劇性很強，寫馬均卿娶妻張海棠，生有一子。馬妻與趙令史合謀，毒殺親夫，反誣海棠，並欲奪其子為己子。海棠被判死罪。後來，包拯推詳案情，知有冤弊，便親自鞫問。用石灰在小兒周圍畫一圓圈，令馬妻和海棠對校，誰能拽出孩子，就是親生母親。海棠恐傷兒子，不忍使力；馬妻卻悍然不顧，將兒強行拽出。包拯由此斷定小兒為海棠所生，並昭雪了她的冤枉。這出戲更出了包公明斷是非的智慧。作品對倚強凌弱、欺詐洩薄的社會風氣以及吏治的黑暗，也作了揭露。

這齣劇列二母奪一子的公案故事，在古代印度、希臘、羅馬等國家也有流傳，《舊約全書》中所羅門判案的故事故，與「灰欄孩子」也很相近。

● 一 宋朝時候，鄭州有一個貧家的女
兒張海棠，父親早亡，哥哥張林到汴京
去謀生，多年沒有音訊。她為了養活年
老的母親，祇得在酒樓裏賣唱。

Trần Đình Chấn
0903.442144

1. Thời nhà Tống, ở Trịnh Châu có một nữ nhi nhà nghèo tên là Trương Hải Đường, phụ thân mất sớm, cô ca Trương Lâm đến Biện Kinh mưu sinh, nhiều năm không có hồi âm. Nàng phải nuôi dưỡng thân già cỗi, nên đành đi hát thuê ở lầu lầu.

● 二有一个地主马均卿，见海棠年轻貌美，想娶她做妾，常到她家走动，想带来米周济她们。海棠和母親十分感激，以为他是個好人。

2. Có một địa chủ tên là Mã Quân Khanh, thấy Hải Đường trẻ tuổi xinh đẹp, muốn lấy nàng làm thiếp, nên thường đến nhà nàng thăm hỏi, còn đem gạo củi chu cấp cho bọn họ. Hải Đường và mẫu thân vô cùng cảm kích, coi hắn là người tốt. Mẫu thân Hải Đường nói "Mã Viên ngoại, sao chúng ta vô cớ có thể nhận gạo củi của người?". Mã Quân Khanh nói "Ta bình sinh hay vui và giúp đỡ người, không có tâm tính gì đâu!".

天 國 家

● 三 馬均卿屢次找媒婆來
說親，海棠的母親知道他家裏
已有妻子，怕海棠嫁過去要受
苦，遲遲不肯答應。

3. Mã Quân Khanh mấy lần nhờ bà mối đến cầu thân, mẫu thân Hải Đường biết hắn đã có vợ, sợ Hải Đường xuất giá chịu khổ, vẫn không chịu ưng thuận. Bà mối nói rằng "Đại nương Mã gia ăn chay niệm Phật, đối với người khác rất hòa khí, Hải Đường xuất giá đến đó có ăn có mặc, ưng thuận thì rất tốt!". Mẫu thân Hải Đường bảo "Hải Đường còn trẻ tuổi, đợi hai năm nữa hãy hắn".

四

● 四 有一次，海棠的母親生了重病，沒錢醫治，馬均卿知道了，便借銀子給海棠去請醫買藥，還假惺惺地來探病，好似十分關心。

Trần Đình Chiểu
0903.442144

4. Một lần, mẫu thân Hải Đường mắc bệnh nặng, không có tiền chữa trị, Mã Quân Khách biết được, bèn cho Hải Đường vay tiền mời y sinh và mua thuốc, còn giả vờ hỏi han, vô cùng ân cần.

天 地 人

● 五馬均卿趁探病時，向海棠提出親事，許諾拿出一百兩銀子給她母親養老。海棠因為欠了他許多債，無法償還，又聽了他一番花言巧語，竟答應了。

5. Mã Quân Khanh thừa lúc đến thăm bệnh, nói ra việc cầu thân Hải Đường, hứa sẽ chi một trăm lượng bạc để mẫu thân nàng dưỡng lão, bảo rằng "Người chịu lấy ta, tiền bạc không phải lo nghĩ, sau này mẫu thân người cũng có nơi nương tựa". Hải Đường vì lần này hắn cho vay rất nhiều, không có cách gì trả được, lại nghe hắn dùng lời hoa mỹ, nên cuối cùng đồng ý.

天 地 人

● 六 海棠等母親病愈後，備將這
件事告訴她。這時馬均驛已將銀子送
來，準備迎娶，海棠的母親見事情已
無法挽回，祇得由他選定日子。

Trần Đình Châu
0903.442144

6. Hải Đường đợi sau khi mẫu thân khôi phục bệnh, mới đem việc ấy kể với bà. Bây giờ Mã Quân Khanh đem vàng bạc đến tặng, chuẩn bị đón dâu, mẫu thân Hải Đường thấy sự tình không cách gì xoay chuyển được, đành để hẳn chọn ngày.

天 地 人

● 七到了迎娶那天，馬均勸叫人抬了一個小轎，來接海棠。她母親哪裏捨得，痛哭一場，又叮囑了一番話，纔讓海棠上轎。

Trần Đình Chiến
0903.442104

7. Đến ngày đón dâu, Mã Quân Khanh sai người không một cái kiện nhỏ, đến đón Hải Đường. Mẫn thân nằng nạnh ngạo, khác thường một hồi, lại dọn đồ một phen, rồi mới để Hải Đường lên kiện.

天 地 人

● 八海紫到了馬家，馬均卿的大老婆
羅氏，就拉着她狠狠教訓了頓，海
紫聽了，真像當頭淋下 瓢冷水，渾身發
冷，到這時她纔知道受了馬均卿的欺騙。

Tuân Đình Chiếu
1921 112 1

8. Hải Đường vừa đến nhà họ Mã, đại lão nương của Mã Quân Khanh tên là La thị, liền chỉ tay hăm hăm giáo huấn nàng một hồi, bảo rằng "Phải nghe ta sai khiến, nếu không nghe, sẽ cho người ném thú độn của lão nương!". Hải Đường nghe xong, thật như bị dội gáo nước lạnh, toàn thân lạnh ngắt. Đến lúc ấy nàng mới biết bị Mã Quân Khanh lừa dối.

天 地 人

● 九過了一天，淘氣的母
親到馬家來探望女兒，羅大虎
不准她們見面，吩咐僕人攔住
她，不許進門。

Tuân Đình Chiên
1941 112 1

9. Được ba hôm, mẫu thân Hải Đường đến nhà họ Mã thăm con gái, Lê thị không cho bọn họ gặp mặt, dặn người hầu chặn bà lại, không cho vào cửa. Người hầu báo "Đại nương ta nói: con gái người được Viên ngoại mua rồi, cau này không được đến nữa!".

天 地 人

● 一〇 日子一天天地過去了，淘
氣受盡國人的欺凌，有時馬均轉還
要辱罵她，說她如果還不懂事，就
要她償還銀子，滾出馬家的大門。

Tuân Đình Chiếu
1944 4-12 1

10. Ngày này qua ngày khác, Hải Đường chịu sự xúc phạm của La thị, có lúc Mã Quân Khanh còn chửi mắng nàng, nói nếu nàng không có mang, sẽ đòi lại tiền bạc, đuổi khỏi cửa nhà họ Mã.

天 地 人

● 不久，海棠懷孕了，過年的時候，生下一個男孩子，取名海郎。馬均聽說了，後代，心裏歡喜，羅氏大娘也更加愛護海棠了，終日冷嘲熱諷，海棠也祇得忍受着。

Trần Đình Thước
1944 142 1

11. Không lâu sau, Hải Đường có mang, lúc đầu tháng, sinh hạ được một con trai, đặt tên là Thọ Lang. Mã Quân Khanh có được 'Hậu thổ', trong lòng vui mừng, vợ cả La thị bắt đầu ghen tỵ với Hải Đường, nên suốt ngày chửi nhạo, Hải Đường cũng đành im lặng.

火 邑 於

● 一二馬均卿為了向個
戶逼租，因而門裏的人都有
來往。這 些日子，常請趙
令史到家裏來喝酒。

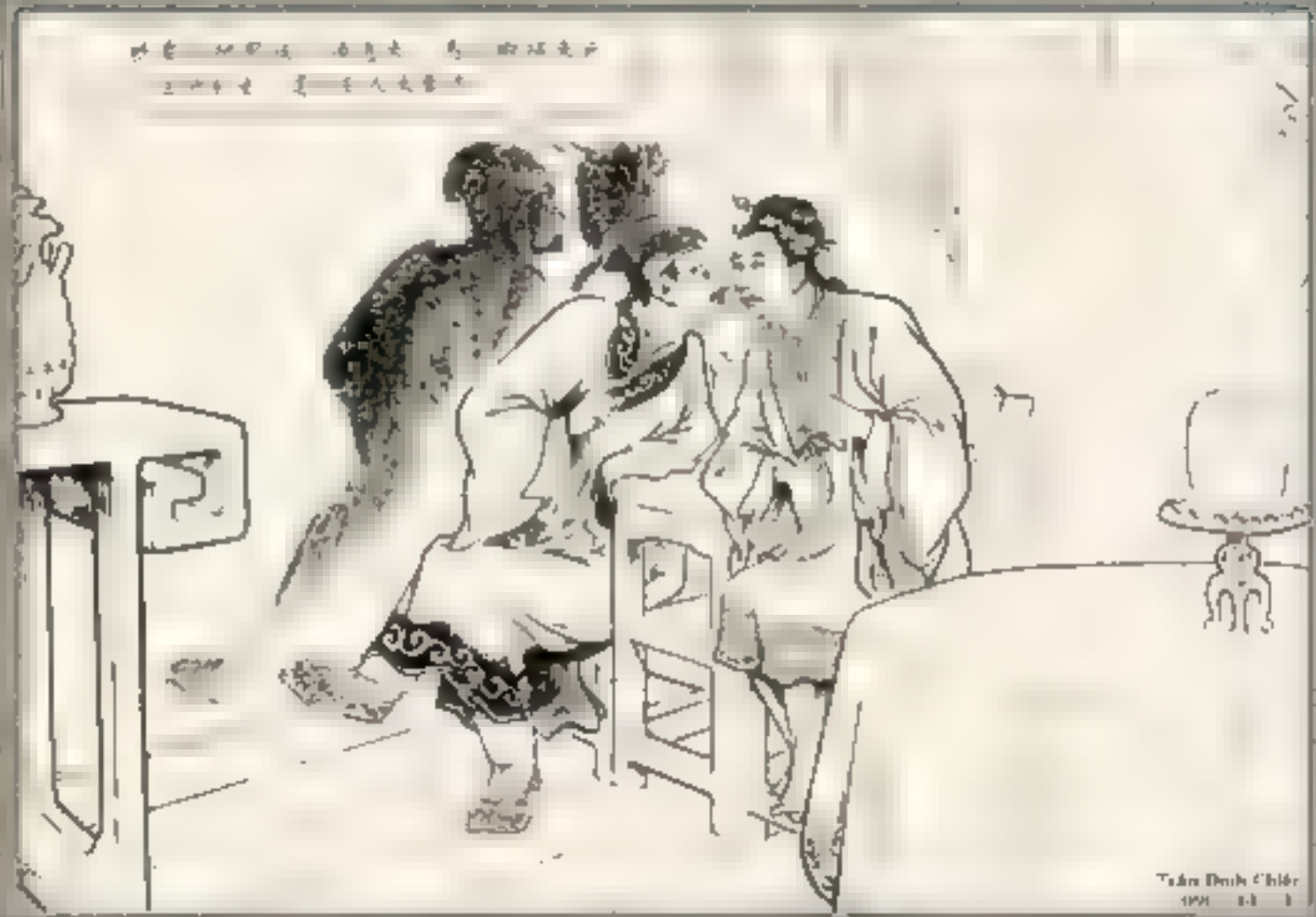

Trần Đình Chiếu
1972

12. Mã Quân Khanh là nhà điền hộ, người trong nhà môn đến có quan hệ, từ đó, thường mời Triệu Lệnh sử đến nhà uống rượu.

火 出 於

● 一三、 現今史景圖給給的人，為
了圖謀馬四郎的家產，暗地裏與羅氏
勾搭上了，他見海棠生了兒子，便唆
使羅氏將孩子奪過來。

Tân Định Chiếu
1944 1-1 1

13. Triệu Lệnh sử là kẻ thâm hiểm, mưu đồ lừa gạt của Mã Quân Khanh, đã thâm cầu kết với La thị. Hắn thấy Hải Dương sinh được con trai, bèn xúi La thị cướp lấy đứa trẻ, bảo rằng "Chỉ cần nàng nhận lấy đứa trẻ, đến khi Mã Quân Khanh chết, lúc chia gia sản, còn sợ gì người khác cướp mất?".

火 邑 公

● 一四 壽郎到了。做。斷了奶。
羅氏就過海來挑水。洗衣。煮飯地
折騰她。海棠起早睡晚忙著幹活。沒
有時間照顧孩子。

Trần Đình Chiếu
1981

14. Thợ Lang được ba tuổi, cai sữa, La thị liền bức Hải Đường gánh nước, giặt áo, đủ thứ việc dóm cho nàng. Hải Đường đầu tắt mặt tối, không có thời gian chăm sóc đứa trẻ.

天 地 人

● 一五 壽郎、個人到處亂跑。有
天他不小心摔了一跤，擦破了腳
皮。羅氏趁機發作，就要淘氣把孩
子交給她去撫養。

15. Thợ Lang một mình đùa nghịch. Một hôm nó không cẩn thận bị ngã, rách cả da đầu, La thị thừa cơ tác quái, liền bắt Hai Đường giao đứa trẻ cho mẹ nuôi dưỡng, bảo rằng "Người thật ác tâm, để đứa trẻ ngã chảy máu vỡ đầu, ta sao bỏ qua được!".

天 地 人

● 一六 海棠哪肯將孩子交給羅氏，這時馬均轉來了，不問情由，把海棠痛罵了一頓，羅氏就抱着馬均走進自己的房裏去了。

Tân Đình - Họa
1971

16. Hải Đường sao chịu giao đứa trẻ cho La thị, bấy giờ Mã Quân Khanh đến, không hỏi nguyên do, mắng Hải Đường một trận, La thị liền dẫn Thọ Lang về phòng mình.

火 邑 八

● 一七 壽郎本願和藤氏住在
一起，常常跑到海棠的身邊去。藤氏不
許他和海棠親近，背着人便惡罵他，
要孩子喊她親娘。

Tsune Doshiki Chirō
1911 3-12 1

17. Thợ Lang không để ý đến La thị, thường chạy đến cạnh Hải Đường. La thị không cho nó và Hải Đường gần nhau, bèn dọa nó, bắt đứa trẻ gọi mẹ là mẹ.

火 出 於

● 八洞紫雲洞想念壽郎，這人，她見壽郎，個人在院子裏玩，便上前把他攔在懷裏，抱了個子在胸前，不防被羅氏從窗裏看見，趕出來，緊緊地打了她兩記耳光。

Tân Định Chiếu
1944 112 1

12. Hải Đường thương nhớ Thọ Lang. Hôm ấy, nàng thấy Thọ Lang chơi một mình trong sân, bèn chạy đến ôm nó vào lòng, hai mẹ con đang thân thiết, không ngờ La thị ngồi trong cửa sổ nhìn thấy, chạy ra ngoài phòng, hùng hổ tát nàng hai cái này dầm dề.

天 地 人

● 九龍氏有過孩子，跑進屋裏去
了，海棠那熱辣辣的臉，又氣又難
過，想起自己在馬家所受的磨難，眼
淚簌簌地流了下來。

Trần Đình - Hào
1991 112 1

19. La thị cướp lấy đứa trẻ, bỏ vào trong phòng. Hải Đường mặt nóng bừng, vừa tức giận vừa khó xử, nghĩ đến việc mình chịu khổ trong nhà họ Mã, rất nước mắt.

天 地 人

● 一〇 壽郎漸漸長大了。在他五歲生下的那天，馬均卿和羅氏帶了孩子，清早就到廟裏人燒香，叫海棠留在家里安排酒飯。

Trần Đình Chiếu
1991

20. Thọ Lang lớn dần. Hôm sinh nhật nó năm tuổi, Mã Quân Khanh và La thị dẫn đứa trẻ, sáng sớm tinh mơ đã đến miếu thờ hương, bái Hải Đường ở nhà chuẩn bị cơm rượu.

Tiểu Đình Chiếu
1991 9-12 1

● 淘氣正在洗澡，倒丫頭
跑來，說門外有人找她。海棠出去
看，祇見那人衣衫襤褸，面有憔悴，
半晌纔認出是她的哥哥張林。

21. Hải Đường đang rửa rầu, một n hoàn chạy đến, nói ngoài cửa có người tìm nàng. Hải Đường đi ra xem, chỉ thấy người ấy áo quần lam tũ, sắc mặt tiều tụy, mãi mới nhận ra là ca ca Trương Lâm của nàng. Trương Lâm báo rằng "Năm xưa ta đến Diên Kinh tìm ông cụ, không ngờ ông cụ đã đến Diên An rồi. Tiền bạc mang theo ta tiêu hết sạch, nên phải lưu lạc, tính ra đã bay năm rồi!".

天 地 人

● 張林談到這次回來探望母親，想
不到母親已在 年前死了。海棠聽了，想
到自己被禁絕與娘家來往，連母親的死訊
都不知道，不覺 陣心酸，痛哭起來。

Tân Đình Chiến
1944 1-12 1

22. Trương Lâm nói lên này về đây thăm mẫn thân, không ngờ mẫn thân đã chết ba năm trước. Hải Đường nghe xong, nghĩ mình bị cấm tuyệt về nhà mẹ, mẫn thân chết đến không biết, không khỏi đau xót một hồi, bật khóc, bảo rằng "Không biết mẫn thân chết thế nào, thật là thương tâm!".

火 邑 公

● 張林又告訴海家，他打算到延安府去找明啊，想借幾個錢做盤費。海家十分為難，但覺得哥哥祇有這一條路可走，便答應替他想辦法。

Tuân Đình Chiếu
1941 2-12 1

23. Trương Lâm lại kể cho Hải Đường, hẳn định đến phủ Diên An tìm ông cạo, muốn mượn ít tiền làm lộ phí. Hải Đường và cùng khó xử, nhưng biết ca ca cùng đường phải đến đây, bèn ưng thuận nghĩ biện pháp giúp hẳn, nói rằng "Em ở Mã gia năm năm, trong người chẳng có chút tiền nào. Anh hãy đợi, để em vào trong nghĩ biện pháp!".

火 出 的

● 四 淘氣進去後，羅氏人娘燒了香，帶着孩子先回家來，在門口撞見張林，問明他是來找妹妹借銀錢的，正要發作，忽然想見一個壞主意，馬上換了副笑臉。

Tân Đình Chiếu
1941 142 1

24. Sau khi Hải Đường đi vào, vợ cả La thị thấp hương xong, dẫn đứa trẻ trở về nhà trước. Thấy Trương Lâm đứng ở cửa, hỏi biết hẳn đến tìm muội muội mượn tiền lộ phí, đang định giữ trẻ, bỗng nhiên nghĩ ra một chủ ý, lập tức đổi một tươi cười, bảo rằng "Muội muội người tích cóp được không ít tiền, dè ra vào khuyên nàng cầm ra cho người!".

火 邑 八

● 五 淘棠正打算向僕人處 點錢
於哥哥，離式地來，假意勸海棠穿上
的衣服和首飾拿去給張林作報費，說等
馬肉轉回來，她可以代為辦理。

Tiến Đình Chiến
1991 1-37 1

25. Hải Đường đang định hỏi mượn người hầu ít tiền cho cô em, La thị đi vào, giả ý khuyên Hải Đường thảo y phục và trang sức trên người cho Trương Lâm làm lễ phôi, nói đợi Mã Quân Khanh trở về, mẹ cô sẽ giải thích hộ, bảo rằng "Ca ca người đến đây, không đưa hán ít tiền, hán sẽ mắng Mã gia chúng ta là hợp hời".

天 地 人

● 八洞紫雲仙呂洞賓，見她變得這般好
心，暗自歡喜，便脫下衣服，卸去首飾，羅氏道：
「你這樣跑出去不成體統，讓我去打發他走吧！」
說罷，就將過海紫雲仙的東西，都洗去了。

Trần Đình Chơn
1941

26. Hải Đường không để phòng La thị dùng độc kế, thấy mẹ biến thành tốt bụng như thế, thêm vui mừng, bèn cởi y phục, tháo trang sức. La thị bảo rằng "Đệ đang người thế này chạy ra ngoài chẳng ra thế thống gì, để ta đi đưa cho hán!". Nói xong, liền giăng lấy các thứ của Hải Đường rồi đi ra ngoài.

你被选中了！恭喜你！不为什么，
只是你有一颗心，想我的时候，会动
情。也许，你太累了（吧）！

Table Title	Year	Value
Table Title	1991	1.12

●一七 陳氏將淘來的衣服和首飾交給張林，又惡意地挑撥了番。張林半信半疑，謝了陳氏，告辭走了。

27. La thị đem y phục và trang sức của Hải Đường giao cho Trương Lâm, lại ác ý lừa dối một phen, nói rằng "Muội muội người nói người không đáng tin, không chịu cho người, ta thấy người mà thương xót, y phục, trang sức của ta đây, người mau cầm lấy rồi đi!". Trương Lâm bèn tin bèn nghĩ, đa tạ La thị, cáo biệt mà đi.

天 地 人

● 一八等到馬均歸家，看見淘氣
穿了件破衣服，正待詢問，羅氏搶
上前來，竟說淘氣趁他們出去燒香，
把衣服和首飾送給了僧夫。

Tuân Đình Chiếu
1941 112 1

28. Đến khi Mã Quân Khanh về nhà, thấy Hải Đường mặc y phục rách, đang định hỏi, La thị bước đến, nói Hải Đường thừa lúc bọn họ ra ngoài tháp hương, đem y phục và trang sức tặng cho tinh nhân rồi, bảo rằng "Đều là do người bình nhật cùng ai nằng, nên mới to gan như thế!".

火 邑 公

你的電話
我看見，那月野男
人，過去去，

耳快研不願，我知非
心，耳耳，這沒大娘替
我拿出來的

●一九馬均那一聽，不開聲紅
包白，將海棠打得半死，要她說
出情夫是誰。海棠把哥哥來借盤
費的事說了，馬均轉還是不信。

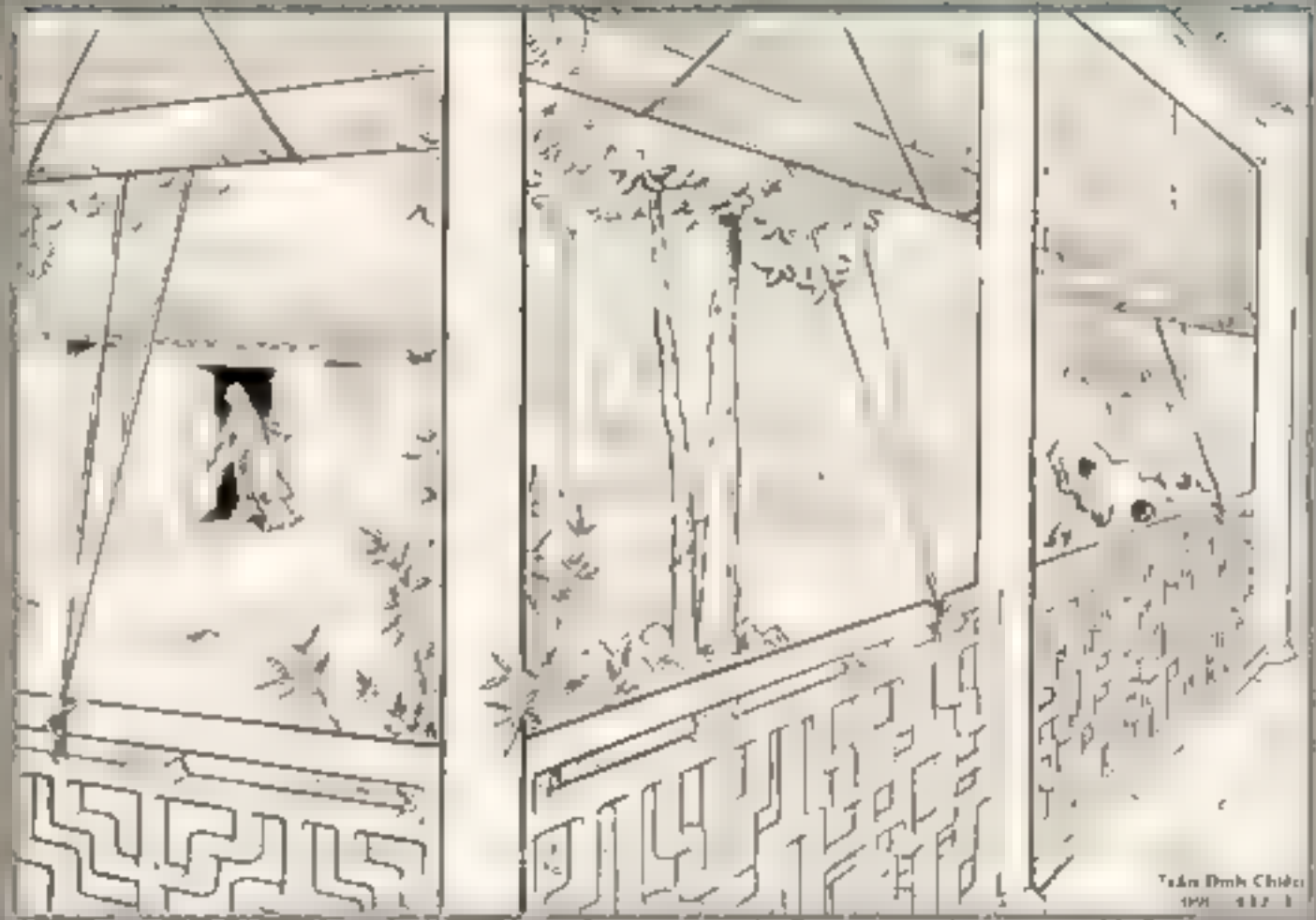
Tuân Đình Chiếu
1991 412 1

29. Mã Quân Khanh nghe thấy thế, không hỏi phải trái trắng đen, đánh Hải Đường thừa sống thiếu chết, bắt nàng nói ra tình nhân là ai. Hải Đường nói việc ca ca đến vay tiền lộ phí, bảo rằng "Thiếp đem y phục, trang sức cho ca ca mượn, đại nương còn cầm ra hộ thiếp!", Mã Quân Khanh vẫn không tin, mòi rằng "Ai tin lời quỷ quyết của người, hôm nào ta mà trông thấy kẻ ấy, sẽ đánh chết người!".

天 地 人

● ○ 有一天，馬均勸推說生門，卻又暗溜回家，衆君家裏人不在，躲進院子旁一間堆草的屋子裏，想捉住海棠的情夫。

Taân Đình Chiếu
1991 112 1

30. Một hôm, Mã Quân Khanh nói là đi ra ngoài, nhưng lại lên trở về nhà, thừa lúc người trong nhà không ở đây, trốn vào một gian nhà tranh cạnh cỏn, định bắt tình nhân của Hải Đường.

天 地 人

● 三 到了天黑，果然看
見一個男人從外面跑來，那
人正是趙今史，一閃闖入陳
氏的房裏。

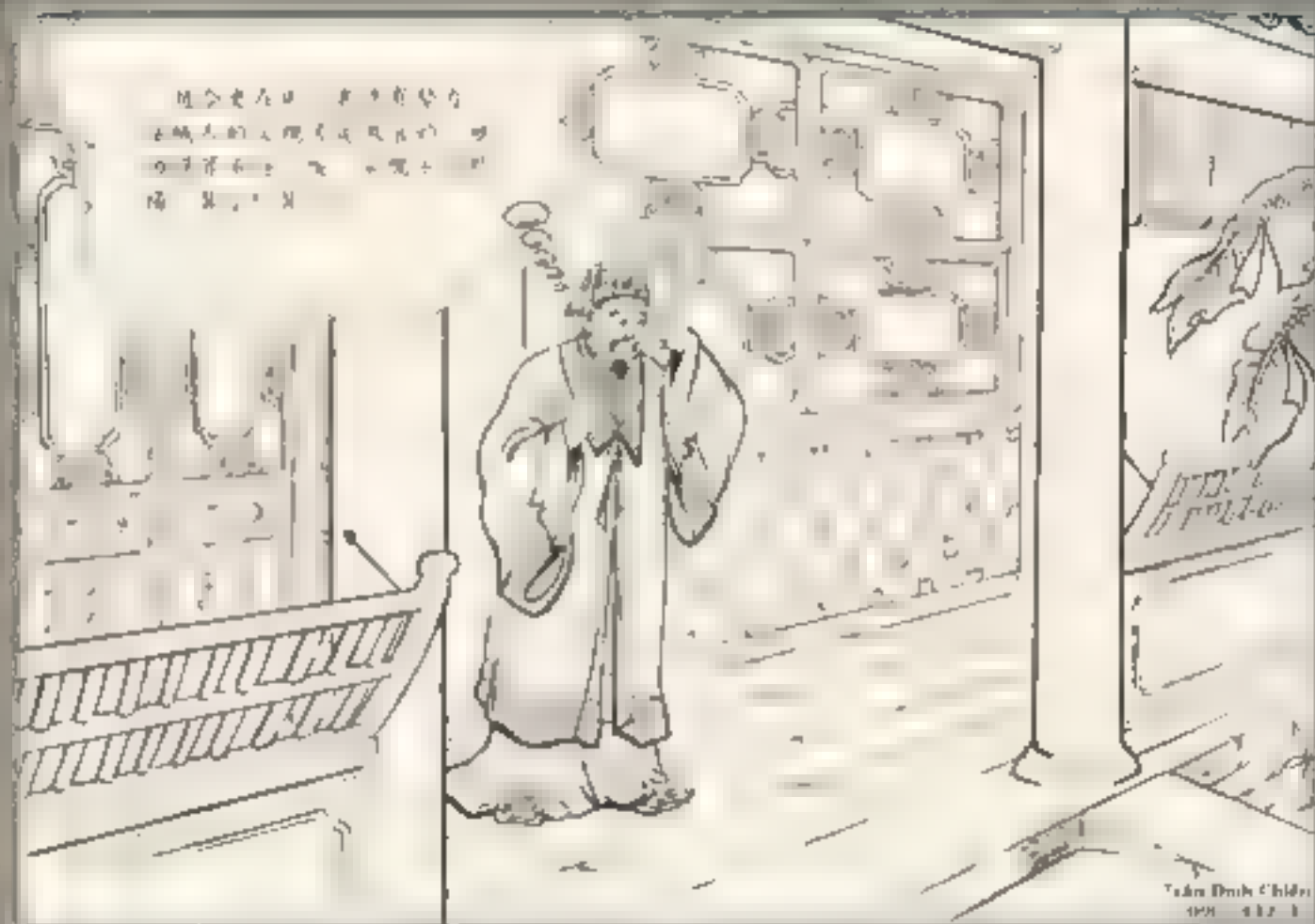

Taán Đình - huc
1991 - 1992

31. Đến lúc trời tối, quả nhiên thấy một người đàn ông từ ngoài đi vào, người ấy chính là Triệu Lệnh sử, xông thẳng vào phòng La thị.

天 地 人

● 馬均開門，驚，走出草廬，悄悄來到園前，祇聽見胡令安和羅氏在裏面有說有笑的，他氣極了，想推門進去，可是想了一想，又忍耐住了。

Trần Đình Chiểu
1941 102 1

32. Mã Quân Khanh thất kinh, bước ra khỏi gian nhà tranh, lên đi đến trước cửa sổ, nghe thấy Triệu Lệnh sử và La thị ở bên trong đang cười nói, hân tức giận và cùng, định đập cửa xông vào, nhưng nghĩ đi nghĩ lại rằng "Triệu Lệnh sử ở nhà môn rất có thể lực, phụ thân thành giặc này lại làm quan, chi sự đắc tội. Chao ôi, nhà này không thể phát được, phải nghĩ kỹ! Nghĩ kỹ", lại nhân nhậm.

天 地 人

● 三 風均屬一股氣悶在胸中，
第 人就病倒了。羅氏虛情假意地
來服侍他，他瞪着兩眼，眼剝地揮
揮手，把她趕開了。

Tâm Đình - 1981

33. Mã Quân Khanh buồn bực trong lòng, hôm sau thì phát bệnh. La thị giả vờ ân cần phục vụ hắn, hắn trừng hai mắt, khinh bỉ xua tay, đuổi La thị ra.

天 地 人

● 二五 羅氏回到家裏。
趁海家煎藥時，她跑去拿水
桶，偷偷地將 包肚霜都放
進了藥罐裏。

Tuấn Đình Chiếu
1991 102 1

35. La thị trở về nhà, thừa lúc Hải Đường sắc thuốc, sai nàng đi xách nước, rồi lén đổ cả gói thuốc độc vào trong nồi thuốc.

天 地 人

● 人 淘 氣 回
來，把藥倒在這
裏，端進房去，
給馬均轉過了。

Tân Đình Hào
1971 1-12 1

36. Hải Đường quay về, đổ thuốc vào trong bát, mang vào phòng, đưa cho Mã Quân Khách uống.

天 地 人

● 上 過了會，馬均即便喊腹痛，
在牀上滾了幾滾，就一窩流血死了。海
棠嚇得大叫，羅氏趕進房來，人聲噪
哭，咬定海棠問誰害死了丈夫。

Trần Đình Chiếu
1988

37. Được một lát, Mã Quân Khanh bôn hên đau bụng, lăn lộn mấy vòng trên giường, rồi thất khiếu chảy máu mà chết. Hai Đường sợ quá kêu la, La thị chạy vào phòng, lớn tiếng gào khóc, vu cho Hải Đường dùng thuốc độc hại chết chồng, báo rằng "Thuốc là do người sắc, người lại đưa vào trong phòng, chẳng phải là người hại chết, thì còn ai khác?".

火 邑 公

明明是付和馬家先 看一開門 人眼眼古來
和 地金帶我這子 去來不家不要 這子是我
領走 下地也金帶我這子

「要官」還是也
了 地金帶我這子
下 地金帶我這子

Tuân Đình Hào
1941 102 1

● 八 羅氏百般威嚇利索，要她去
卜海郎，離開馬家，海寧聽說要她去卜
眼生的孩子，鬱結在心中的氣憤再也無
法忍耐，當場拆穿了羅氏的詭計。

38. La thị đe dọa Hải Đường, muốn nàng bỏ Thập Lang, rời Mã gia, Hải Đường nghe nói muốn nàng bỏ con đẻ, giận dữ không nên nhịn nữa, lập tức nói toạc ra quý kế của La thị, bảo "Rõ ràng người tư thông gian phu, hại chết Viên ngoại, lại muốn cướp tư gia, chiếm đoạt con ta. Tư gia ta không cần, đưa trẻ ta đi, có chết cũng không thêm kiện người". La thị nói "Người nào là biết diễm? Biết diễm thì để Thập Lang lại, rời khỏi Mã gia!".

火 凶 公

● 三九 海棠要帶着兒子到衙門
去呼冤，誰氏攔阻此來，喝令丫
頭們快開門了兩個，把海棠鎖在屋
裏，一面派人去叫總令史來。

Trần Đình Chiểu
1991 112 1

39. Hải Đường định dẫn đứa trẻ đến nhà môn kên oan, La thị tức giận, gọi đám o hoàn tách riêng hai mẹ con ra, đem Hải Đường nhốt trong phòng, một mặt sai người đi gọi Triệu Lệnh tử đến.

天 地 人

● 四〇 十 會，胡令史來了，羅氏把情形告訴他。胡令史把主意打好，叫羅氏拿出百兩銀子，請他去賄賂縣官。而羅氏去收買接生婆，準備生狀。

上羅氏和胡令史商量，大「多」是「不」可
於「此」，胡令史多「不」可「不」可「不」可
空「不」可「不」可「不」可「不」可

Tuân Đình Hân
CH 100 1

40. Một lát, Triệu Lệnh sử đến, La thị đem tình hình kể cho hắn. Triệu Lệnh sử đã có chủ ý, bảo La thị lấy ra một trăm lượng bạc, để hắn đi hối lộ Huyện quan, một mặt bảo La thị mua chuộc Vương bà, chuẩn bị các trạng, nói rằng "Đứa trẻ này chính là người đem lại tiền bạc, lớn lên là con cháu Mã gia, khó tránh khỏi tranh giành gia sản. Nàng chỉ cần mua chuộc bà đỡ Vương bà, sợ gì chẳng đoạt được đứa trẻ".

天 地 人

● 四 羅氏聽了趙今史的話，立刻找到了曹海棠投訴的，要，給他五兩銀子，要她到衙門裏做證，說收了羅氏半的，王婆貪圖銀子，就答應了。

Tân Đình Chiếu
1991 2.12.1

41. La thị nghe theo lời Triệu Lệnh cử, lập tức đi tìm người để cho Hải Đường là Vương bà, đưa mẹ năm
lạng bạc, muốn mẹ đến nhà môn làm chứng, nói đứa trẻ là do La thị sinh ra. Vương bà tham tiền, liền đồng ý.

火 山 八

● 四 如今史來到縣衙，把銀子
送給了縣官蘇順，蘇順原是個好酒
之徒，又看見白花花銀子，哪顧
得是非黑白，就一口答應幫忙。

Taán Đình Chiếu
1991 4 12 1

42. Triệu Lệnh sử đến nhà huyện, đem vàng bạc đến tặng Huyện quan Tô Thuận. Tô Thuận nguyên là kẻ nát rượu, lại thấy bạc lóa mắt, chẳng cần biết trắng đen, liền mở miệng đồng ý giúp, nói rằng "Việc của Lệnh sử, sao để lỡ được?".

天 地 人

● 四、搜身。羅氏便拉着淘氣到衙門去告狀。蘇順立刻一章。羅氏口咬定淘氣謀害親人，冒認她的親生子，圖謀霸佔馬家的財產。

Tuấn Đình Chiếu
CH 137 1

43. Sau đó, La thị bèn lôi Hải Đường đến nha môn tố cáo, Tô Thuận lập tức thăng đường. La thị vu cho Hải Đường mưu hại chồng, nhận rằng mẹ là mẹ đẻ, mưu đồ tranh cướp tài sản của Mã gia.

天 地 人

● 四四 淘氣以為縣官會秉公處理，連連呼
張 羅氏知道胡令史已經打點好了，索性大
哭大鬧，要縣官轉她作主。蘇朗本來不明真
相，就把趙令史叫出來幫他審問。

Trần Đình Hoà
1991 100 1

44. Hải Đường nghĩ Huyện quan xử lý công minh, liền tục kêu oan, La thị biết Triệu Lệnh sử đã lo liệu chu tất, cố ý gào khóc náo loạn, muốn Huyện quan phân xử cho mẹ. Tô Thuận vốn không biết rõ thực tình, liền gọi Triệu Lệnh sử ra giúp hắn thẩm vấn.

火 出 公

● 四五 網令史主強把
王婆傳來做證。王婆含糊
地說了一番。蘇昭聽了就
硬要海棠招認。

45. Triệu Lệnh sử chủ trương truyền gọi Vương bà đến làm chứng, Vương bà liền thoáng nói một hồi rằng "Hôm ấy tôi đến nhà đại nương, tuy trời tối không trông thấy người, nhưng nghe đúng là tiếng nói của đại nương...". Tô Thuận nghe thấy thế liền bức Hải Đường khai nhận, bảo rằng "Trương Hải Đường, đã có nhân chứng, còn không mau khai nhận!".

天 地 人

● 四人 淘氣知道驢官已和義人串通
氣，暗暗喝罵，但怎麼也不肯認罪。蘇
顯就用酷刑逼供，淘氣痛得幾次昏厥過
去，實在熬刑不過，祇得含淚招認了。

Trần Đình Chỉnh
1971

46. Hải Đường biết Huyện quan và gian phu đã thông đồng với nhau, thậm kèn khổ, nhưng cũng không chịu nhận tội. Tô Thuận liền dùng khốc hình bức cung. Hải Đường đau đớn mấy lần ngất đi, thực tình chịu không nổi nhục hình, đành ngậm oan khai nhận.

天 地 人

● 四七 朝令史胡亂地寫了一張
供詞，遞給宋龍了字，縣即就判定
海棠有罪，暫且收監，等府裏回文
到，就要執行。

Trần Đình Chiếu
1941 102 1

47. Triệu Lệnh sử viết bừa một bản cung khai, bức Hải Đường ký tên, Tô Thuận liền phản xử Hải Đường tội chết, tạm giam trong ngục, đợi phê gửi văn thư đi, rồi sẽ thi hành.

天 地 人

● 四八 羅氏見海棠被問成死罪，回到家裏就埋了馬均驊，大人和胡令安人吃大喝，特壽郎也比以前更兇狠了，丫頭和僕人們看見，暗中都氣憤不平。

Tuân Đình - Hào
1991 1-12 1

48. La thị thấy Hải Đường bị ghép thành tội chết, về nhà mai táng Mã Quân Khanh, rồi ngày ngày cùng Triệu Lệnh tử ăn uống, đối xử với Thọ Lang cũng độc ác hơn trước. Đàm a hoàn và người hầu thấy thế, đều thầm tức giận bất bình.

火 邑 公

● 四九 再觀海棠的哥哥張林，那人拿了盤
費，本想到延女府去，但在洛陽遇見一個朋
友，跟他做此買賣，居然賺了此錢，遂回到
鄭州來辦貨，想將盤費還給馬家。

Tuân Đình Chiếu
1921 112 1

49. Lại nói ca ca của Hải Đường là Trương Lâm, hôm ấy cầm lộ phí, vốn định đến phủ Diên An, nhưng đến Lạc Dương gặp được một bằng hữu, theo hám đi buôn bán, lại được chút tiền, trở về Trịnh Châu mua hàng, định đem lộ phí trả lại Mã gia.

天 地 人

● 五〇 他在馬家門口，遇見女僕張

大煙，張大煙聽說他是海家的哥哥，

忙拉他到旁，將羅氏陷害海家的事

且十地告訴了他。

Trần Đình Chiếu
1944 4-12 1

50. Hán đến cửa nhà Mã gia, gặp nữ bộc Trương Đại tẩu, Trương Đại tẩu nghe nói Hán là ca ca Hải Đường, vội kéo Hán sang một bên, đem việc La thị ám hại Hải Đường nhất nhất kể cho Hán.

天 地 人

● 五、張林聽了，詢問白、次羅羅氏故
意離開他們兄妹的感情，使得海棠沒有個
親人，就可以任意欺侮。他又氣又恨，打算
到縣裏去呼冤，但被張大嫂攔住了。

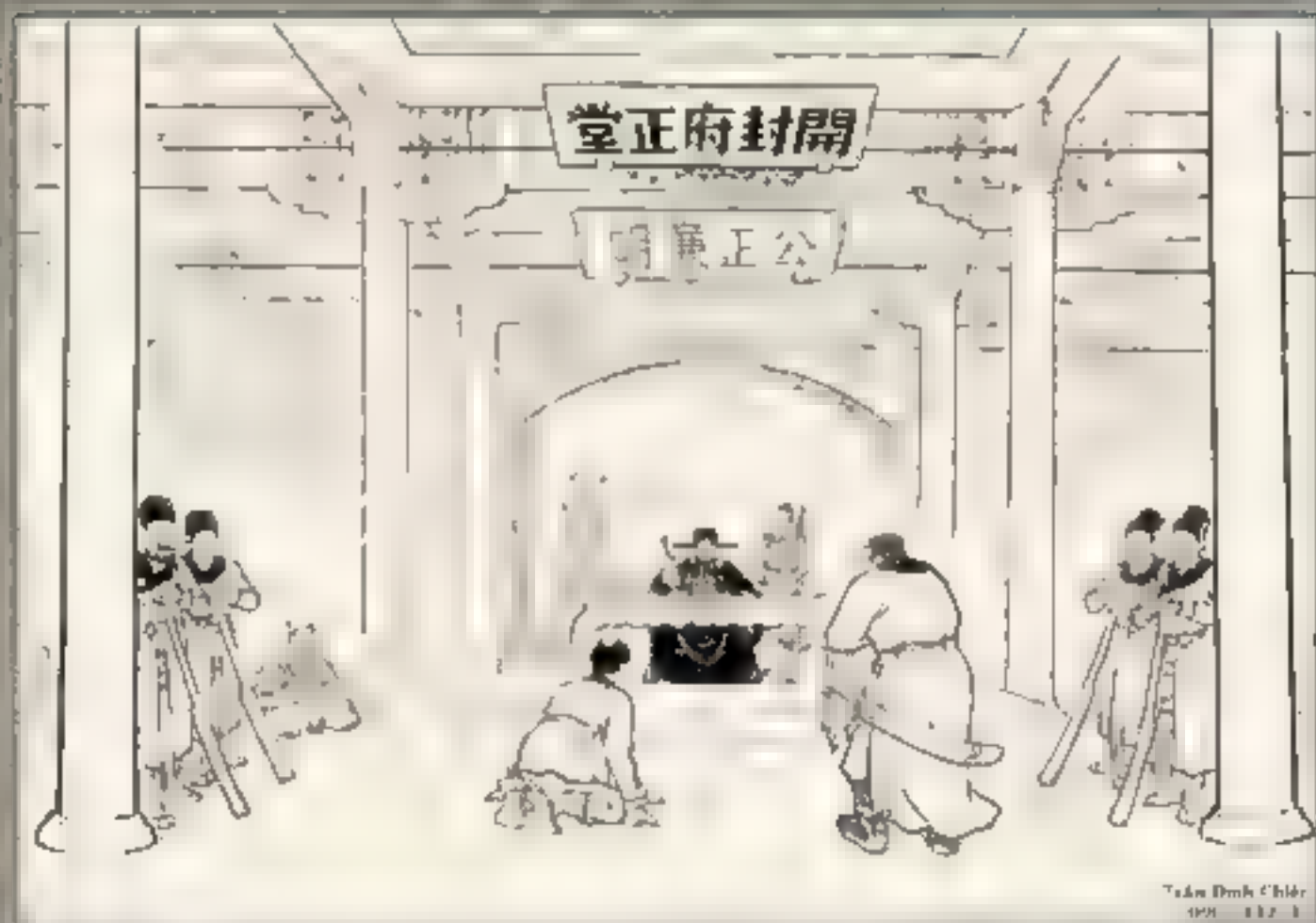
Trần Đình Chiến
1988

51. Trương Lâm nghe xong, mới biết lần trước La thị cố ý ly gián tình cảm anh em bạn họ, khiến Hải Đường không còn ai thân thiết. Hắn vừa tức vừa hận, định đến huyện kêu oan, nhưng bị Trương Đại tâu ngăn lại, nói rằng "Tô Huyện quan đã xử xong, người còn cãi lý được sao? Nghe nói Bao Đại nhân ở phủ Khai Phong là quan thanh liêm, có thể vì dân giải oan, người nên đến phủ Khai Phong tố cáo!"

火 邑 八

● 五 張林聽了張大嫂的話，急
忙趕到開封府告狀，府尹包公收了稟
狀，立刻派人到鄭州去，將海棠
氏、孩子和證人等捉來開封噴審。

Tuân Đình Chiếu
1991 112 1

52. Trương Lâm nghe lời Trương Đại tẩu, vội vàng đến phủ Khai Phong cáo trạng, Phủ doãn Bao Công nhận tờ oan trạng, lập tức sai người đến Trịnh Châu, bắt Hải Đường, Lê thị, đứa trẻ và nhân chứng đến phủ Khai Phong phục thẩm.

天 地 人

● 五 蘇順接到包公要投書張洵案
案的公文，大吃一驚，不敢違命，祇得
命趙令史帶了羅氏，海郎和丫鬟半車前
去，另派兩名解差押送海某上路。

Trần Đình Hiên
1991 112 1

53. Tô Thuận nhận được công văn của Bao Công muốn phúc thẩm bản án Trương Hải Đường, vô cùng kinh hãi, không dám trái lệnh, đành sai Triệu Lệnh cử dân La thị, Thọ Lang và Vương bà lên xe đi trước, lại phái hai tên công sai giải Hải Đường lên đường.

天 地 人

● 五四 如今吏知道開封府包公是個鐵面無私
的清官，恐怕此去凶多吉少，臨走時，送給解
差上山，放海每人一兩銀子，要他們在路上
寄外海家，使包公無法斷案。

54. Triệu Lệnh sử biết Bao Công phá Khai Phong là quan thanh liêm thiết diện vô tư, lo sợ chuyện này lãnh ít
dữ nhiên, lúc sắp đi, đưa tặng công sai là Vương Sơn, Đồng Hai mỗi người hai mươi lạng bạc, muốn bọn họ hại
chết Hai Đường trên đường đi, để Bao Công không cách gì phá án.

天 地 人

● 五五 淘氣不知道她哥哥神機仙
砲，以為到了開封府就要成州，她想見
高郎，路上哭哭啼啼，上山，被淘氣
得不耐煩，不斷地打罵。

Trần Đình Chấn
1981

55. Hải Đường không biết ca ca nàng giải oan cho nàng, ngỡ đến phủ Khai Phong sẽ bị hành hình. Nàng nghĩ đến Thọ Lang, trên đường khóc lóc, Vương Sơn, Đồng Hải nghe thấy không nhìn được, bèn không ngừng chửi mắng.

天 地 人

● 五八 兩個人押着海棠轉過山坡，正打算找個冷僻的地方將他害死，忽然前頭趕來一個人，原來正是海棠的哥哥張林。

Tân Định Chiếu
1944 112 1

56. Hai người giải Hải Đường vòng qua sườn núi, đang định tìm một chỗ vắng vẻ hại chết nàng, bỗng nhiên trước mặt có một người chạy đến, nguyên đó chính là ca ca Trương Lâm của Hải Đường.

天 地 人

● 五七 張林因為不放心妹妹，所以從開封府趕到鄭州來，兄妹倆見了面，抱頭人哭，張林把他，開封府告狀的事說了遍，海棠在絕望，又產生了希望。

Tuân Đình Chiếu
1998 112 1

57. Trương Lâm vì không yên tâm về muội muội, từ phủ Khai Phong chạy đến Trịnh Châu, hai anh em gặp mặt, gục đầu khóc lóc. Trương Lâm đem việc hãm đến phủ Khai Phong cáo trạng nói ra một lượt, Hải Đường trong lúc tuyệt vọng lại có hy vọng. Trương Lâm nói "Muội muội yên tâm, Bao Đại nhân nhất định giải oan báo thù cho em!". Hải Đường bảo "Như thế thì tốt rồi!".

火 邑 公

● 五八王山、蓋海因為張林一路
跟君，無法下手害死海京，祇得將
她押到開封府，備役張「見人犯」
押到齊，急忙稟報包公。

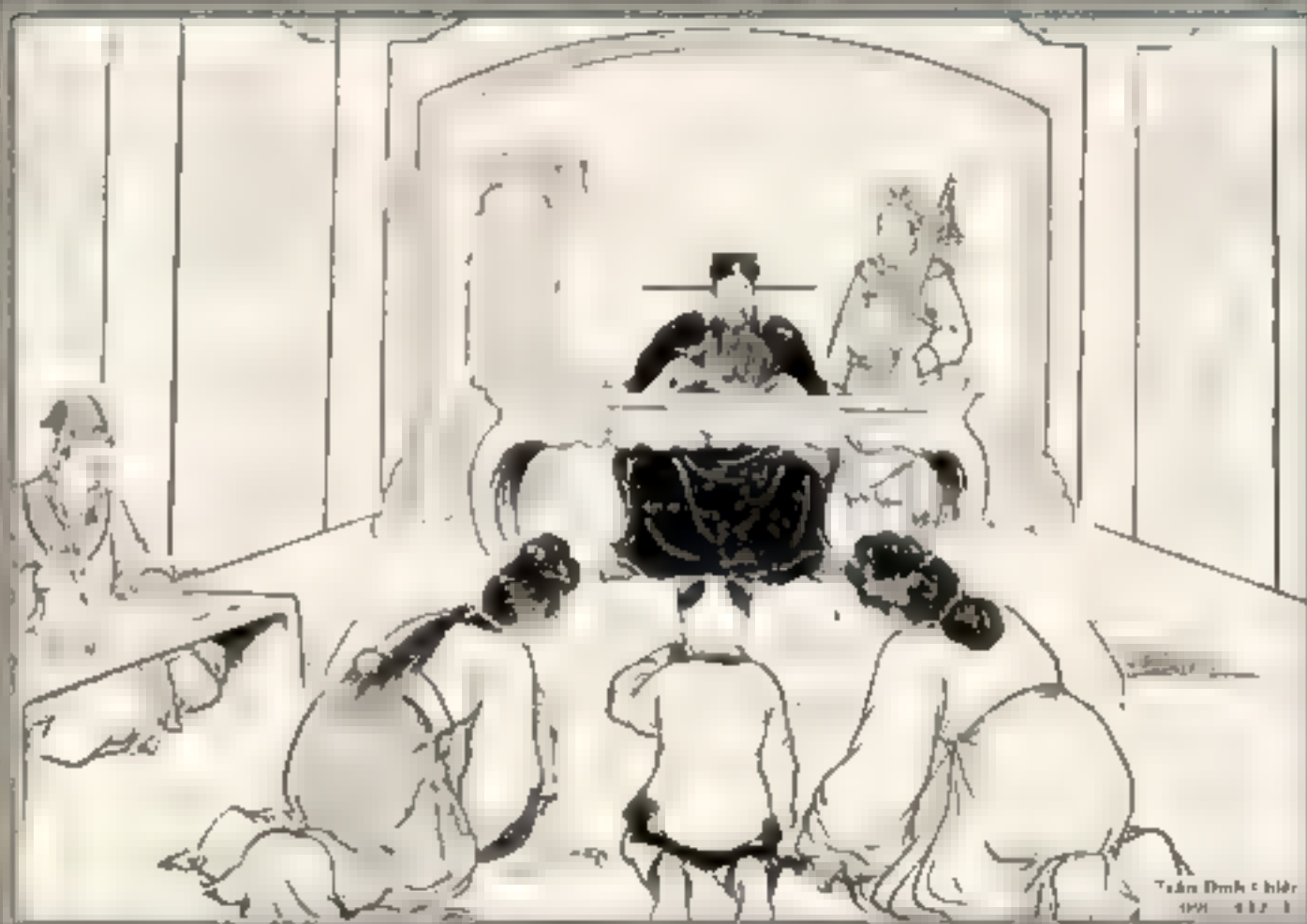

Tuân Đình Chiếu
1971 4-12 1

58. Vương Sơn, Đồng Hải và Trương Lâm đi theo, không có cách gì hạ thủ hại chết Hải Đường, đành giải nàng
cần phủ Khai Phong. Nha dịch Trương Thiên thấy phạm nhân đã đến đó, vội vàng bẩm báo với Bao Công.

天 地 人

● 五九 候公升堂審問，他想：冒認孫子的，定就是謀奪家產，毒死親人的罪犯，就先問齊郎，誰是他的親生母親，孩子因為在路上受到羅氏的恐嚇，不敢說什麼話，祇是放聲大哭。

Trần Đình Chiếu
1991 112 1

59. Bao Công thăng dương thẩm vấn, hán nghĩ: nhận xứng đứa trẻ, nhất định là tội phạm mưu đồ chiếm gia sản, hạ độc chết chồng. Liên hỏi Thọ Lang trước, ai là mẫu thân sinh ra nó. Đứa trẻ vì trên đường bị La thị đe dọa, không dám nói gì, chỉ khóc thất thanh.

火 火 火

● 六〇 包公又傳上養上
堂，王懷舉計請令吏教了一
番話，包公再三盤問，她仍
說孩子是羅氏生的。

Tân Đình Chiếu
1998 9-12 1

40. Bao Công lại truyền Vương bà lên điện, Vương bà đã được Triệu Lệnh tử dặn trước, Bao Công hai ba lần gặng hỏi, bà vẫn nói đứa trẻ là do La thị sinh ra.

天 地 人

● 六一 包公審了半天，無法
斷決。祇得退堂。他心裏非常納
悶，一夜沒有睡好。左思右想，
總想不出好的辦法。

Tiểu Đỉnh Chiêu
1991 112 1

61. Bao Công thẩm vấn nửa ngày, không cách gì khám phá được, đành bãi đường. Hắn trong lòng vô cùng buồn bực, cả đêm không ngủ, suy đi tính lại, cuối cùng vẫn không nghĩ ra biện pháp gì.

天 地 人

● 八 包公回到日間審案的時候，陳氏見孩子上堂，微受驚淚，乾叫幾聲，彷彿是故意做作，而海棠望着孩子，眼淚忍不住地流出來。想到這裏，包公想出一個好辦法來了。

Trần Đình Chiếu
1944

42. Bao Công nghĩ lại hôm nay lúc thăm án, La thị thấy đứa trẻ lên điện, khóc không có nước mắt, kêu gào mấy tiếng, phảng phất như có ý làm bực, còn Hai Đường mong ngóng đứa trẻ, nước mắt không ngừng tuôn rơi. Nghĩ đến đây, Bao Công nghĩ ra một biện pháp.

天 地 人

● 八 第 八 天，包公升堂，把荆紫
和羅氏提來審問，兩人仍說孩子是白
己生的，包公也不再問，就叫張千取
石灰來，在堂上過了個圈子。

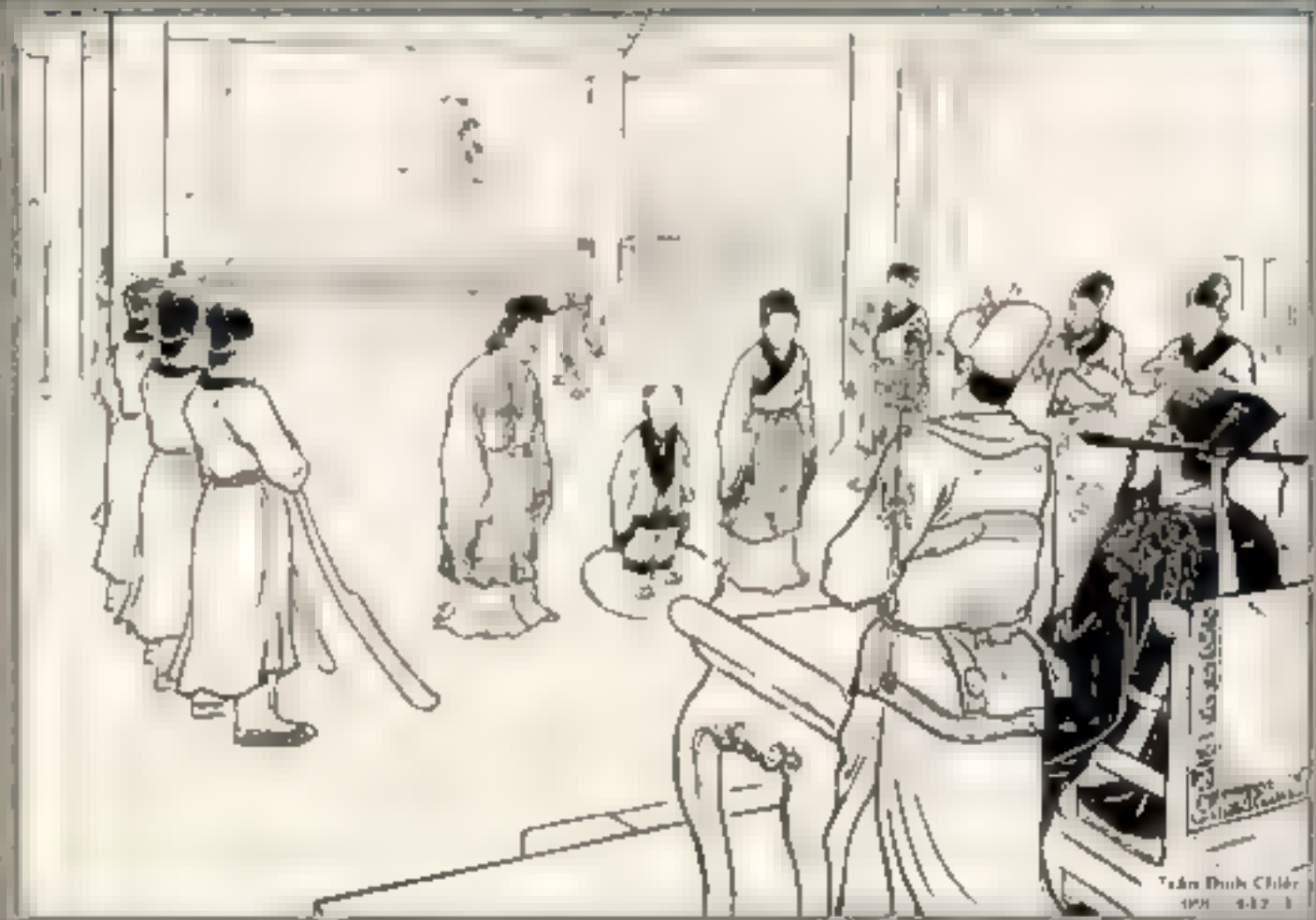
Tuấn Đình Chiếu
1991 11 1

83. Hôm sau, Bao Công thăng đường, đưa Hải Đường và La thị đến thăm vấn, hai người vẫn nói đứa trẻ là do mình sinh ra, Bao Công cũng không hỏi nữa, liền bảo Trương Thiên lấy một ít tro đất, rắc thành một vòng tròn trên sảnh đường.

天 地 人

● 六四 他叫調郎站在圈子裏，又命海棠和麗氏
站在灰圈的兩旁，各人拉住儀子的 雙手，並將
孩子拉出圈外，孩子就是誰的，兩旁他母親和堂
外觀看的老百姓，見包公這樣審案，都很奇怪。

Trần Đình Chiếu
1941 4-12 1

64. Hân bào Thợ Lang đứng vào trong vòng tròn, lại sai Hải Đường và La thị đứng ở hai bên vòng tròn, mỗi người tóm lấy một cánh tay đứa trẻ, ai kéo được đứa trẻ ra ngoài vòng, thì đứa trẻ là của người ấy. Nhà dịch hai bên cùng bà tành ngoài đại sảnh đứng xem, thấy Bao Công xử án như thế, đều lấy làm kỳ lạ.

火 也 公

● 夫人張子喊了聲：「誰氏敢無顧忌，
把抓住海郎的小手，用力就拉。」海棠兒依
子的胳膊又懼又恨，又見羅氏使勁在拉，她
的手發抖了，眼看孩子被羅氏拖過去了。

Trần Đình Chiếu
1944 112 1

65. Trương Thiên hô một tiếng, La thị không chút ngại ngùng, rúm lấy cánh tay nhỏ bé của Thọ Lang, dùng sức mà kéo, Hai Đường thấy cánh tay đứa trẻ vướn gầy vướn nhỏ, lại thấy La thị dùng sức mà kéo, tay nàng run rẩy, mắt thấy đứa trẻ bị La thị lôi tuột đi.

天 地 人

● 六六 包公見了，脫刺草不與用力氣拉孩子，責令她要用力拉扯，否則就要嚴刑重打，於是，又叫湯郎站在圈子中間。

Trần Đình Hiếu
1991

66. Bao Công thấy thế, nói Hải Đường không chịu dùng sức kéo đứa trẻ, trách sai nàng phải dùng sức kéo lần nữa, làm trái sẽ chịu hình phạt nặng nề, thế rồi, lại bao Thập Lang đứng vào trong vòng tròn.

天 地 人

● 八七 這次，離氏還是狠命地往外拉孩子，海棠及余何，也用力拉住壽郎的手，但見到孩子痛苦地嚎哭着，她又心碎了，終於放開了手，倒在地上。

67. Lần này, La thị vẫn hung hãn đứng ở ngoài kéo lấy đứa trẻ, Hải Đường không biết làm sao, cũng đứng rúc tùm lấy tay Thọ Lang, nhưng thấy đứa trẻ đau đớn khóc lóc, nàng lại xót xa, cuối cùng buông tay ra, ngã lền xuống đất.

天 地 人

● 六八孩子仍被羅氏拉出了廟了，包公
大喝一聲，責問海棠，海棠一面哭，一面說
出她不用力拉孩子的緣故。這番話說得堂
上人人感佩，個個信服。

Trần Đình Chiếu
CH 112 1

68. Đứa trẻ vẫn bị La thị kéo ra ngoài vòng tròn, Bao Công quát lớn một tiếng, trách hỏi Hải Đường "Trưởng Hải Đường to gan, sao không chịu cố sức kéo đứa trẻ?". Hải Đường vừa khéc, vừa nói duyên cớ không chịu cố sức kéo đứa trẻ, bảo rằng "Tôi mang thai Thọ Lang mười tháng, cho bú ba năm, nuôi đến năm tuổi, Đại nhân đánh chết tôi, tôi cũng không nhân tâm kéo gầy tay nó". Lời ấy khiến ai nấy trên sảnh cảm động, khâm phục.

天 地 人

● 六九 包公就問羅氏：天下有沒有父母肯拉斷自己兒女的胳膊？羅氏心虛，不敢回答。兩旁的衙役聽了，都暗暗佩服包公機智多謀，用一個小小的灰團，竟將這件案子弄清楚了。

Trần Đình Chiến
0903.442144

19. Bao Công liền hỏi La thị: trong thiên hạ có cha mẹ nào chịu kéo gậy tay con mình không? La thị bối rối, không dám đáp lời. Nha dịch hai bên nghe thấy, đều thầm bái phục Bao Công cơ trí đa mưu. Dùng một vòng tròn bằng tro nhỏ, cuối cùng phá được một vụ án.

天 地 人

● 七〇 包公一拍驚堂木，
要羅氏從實招認，羅氏早已
嚇慌了，便將趙令史和她的
陰謀詭計，和盤托出。

Trần Đình Chiến
0903.442144

70. Bao Công đập bèn mắng, bắt La thị phải khai thật ra, La thị sợ hãi, bèn đem âm mưu quỷ kế của Triệu Lệnh sử và vợ, khai hết cả ra.

天 地 人

● 七一 包公立刻吩咐把趙令史押上堂來。
趙令史無法抵賴，祇好低頭認罪。包公便將
兩人判了死罪，又將縣官蘇昭嚴職充軍。王
婆貪財，假作證人，也要吃上一年官司。

Trần Đình Chiến
0903.442144

71. Bao Công lập tức sai giải Triệu Lệnh sử lên sảnh đường. Triệu Lệnh sử không cách gì chối cãi, đành phải cúi đầu nhận tội. Bao Công truyền đem hai người xử tội chết, tại cách chức Huyện quan Tô Thuận sung quân, Vương bà tham của, giả làm nhân chứng, cũng bị quản thúc một năm.

天 地 人

● 七二 淘紫伸了頸報了仇，當堂領回壽郎，叩謝了包公，走下堂去；她也不願再回馬家，帶着孩子跟哥哥張林走了。

Trần Đình Chiến
0903.442144

72. Hải Đường được bao thủ giải oan, dòng hoàng nhận lại Thọ Lang, rập dẫn tỵ ưn Bao Công, rời khỏi công đường, nàng cũng không trở về nhà họ Mã nữa, dẫn đứa trẻ đi theo ca ca Trương Lâm.